

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

«Danica» izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrť leta 1 gl. 20 kr. V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za 1/2 leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj L.

V Ljubljani, 15. oktobra 1897.

List 41

Nekaj mislij o sv. rožnem vencu.

Sv. Oče podali so nam v svoji prekrasni okrožnici, ktero ste gotovo prav pazljivo brali, mnogo lepih in spodbudljivih mislij o sv. rožnem vencu. Prišlo mi je pri tem nekaj drugih mislij in le te danes zapišem.

Sv. rožni venec je jako stara molitev. Zasnoval jo je sv. Dominik v trinajstem stoletju, stara je toraj že nad 700 let. Naš čas je ves mrtev na starine: stare lonce, na pol polomljene meče in sekire, zamazane podobe, stare, zarjavele denarje, vse to in jednako nabirajo stari-noslovci, kakor se ti učenjaki imenujejo, ter vestno shranjujejo to po muzejih. Temu bi mi ne imeli nič oporekati, kajti res pogosto je kaj zanimivo in podučno pečati se s starimi časi in njih preostanki. Toda, pravični naj bi bili ti ljudje, in pravični ti ljudje sploh nasproti vsemu in vsem! Glejte: če staknejo kje kako čepinjo starega razbitega lonca, zbero se „učenjaki“ kakor orli krog mrhovine, z veliko častjo stoje na okrog, polni pobožnosti na obrazu in polni modrosti na jeziku, spoštljivo gledajo in tipljejo čepinjo, sučejo in preobračajo, duhajo in vohajo, risajo in fotografujejo, pišejo in govore o njej, in vse to z neko resnostjo in pobožnostjo. Poka-žite jim pa rožni venec in recite: Glejte, 700 let stara je molitev, ktero molimo s tem molekom, ta molek je tudi svet preostanek iz starih časov, in poslušajte, kaj vam bodo povedali: Bežite s takimi praznimi vražami. Res, brezverce in nejeverce in mlačneže kar mraz prešine, če vidijo rožni venec. Kdor se ga še drzne prijeti v roko, ta jim je mračnjak, nazadnjak, neoli-kanec; zasmehovanje in zasramovanje ga doleti,

kdor še moli to molitev. Tako delajo s to staro svetinjo oni, ki jim je silna skrb, da se ne izgubi kaka čepinja starega lonca. A ljudi, ki so še nepokvarjenega srca in duha, prešine pri pogledu te stare verske svetinje spoštljiv strah, in nikdo, ki se še imenuje in je v resnici veren kristjan, ne bo rožnega venca zaničeval in zasramoval. S tem večjim spoštovanjem pa vzame verni kristjan molek v roko, ker je imeniten zaradi slavne starosti in zmagovite moči. Mati Božja učila je sv. Dominika to molitev, s ktero je ta svetnik nastopil boj zoper krivoverec in jih zmagal, v rokah nešteti milijonov postal je tudi še zanaprej znamenje trdne in pobožne vere ter dejal bi strelovod, ki nam iz neba odvaja goreče bliske nešteti milostij. Že zaradi svoje častitljive starosti bodi nam sv. rožni venec drag in ljub.

Sv. Dominik, ki je sv. rožni venec upeljal bil je svetnik. Svetniki pa gotovo vedno najbolje vedo, kaj je treba za dobro molitev, zato je jasno, da mora biti rožni venec res dobra molitev. Da je temu res tako, skazalo se je, kakor smo zgoraj omenili, že v časih svetega Dominika, ki je s to molitvijo na tisoče krivovercev zopet pripeljal k pravi veri nazaj. Tega seveda oni ne morejo razumeti, ki na svetnike nič ne verujejo. To pa delajo le nekatoličani ali pa tudi katoličani, t. j. taki, ki so sicer zapisani v katoliški krstni knjigi, žive pa slabše ko Turek, ki se večji del svoje vere trdno drži. Kdor toraj časti in čisla rožni venec zato, ker ga nas je učil svetnik, tak je prav gotovo katolik, veren, dasi grešnik, ker smo pa vsi. In prav zato je sv. rožni venec znamenje

pravega, vernega katoličana. Kdor se moleka sramuje, tega dejanska vera je zelo piškava.

Dejali smo, da je sv. Dominik s to molitvijo mnogo krivovercev spravil na pravo pot nazaj. Kaj pa, ali se morebiti ta čudovita moč rožnega venca ne more kazati tudi v današnjih dneh? Ne vem, zakaj bi se to ne zgodilo, saj naši sedanji časi niso nič boljši ko žalostni časi verskega razkola in brezverstva za sv. Dominika, prej so slabši in hujši. Sila je že skoraj prikipele do vrha, pregovor pa pravi: „Kedar sila do vrha prikipi, pomoč Božja več daleč ni.“ Toraj prosimo in uslišani bomo. Pa sami smo zaradi naših grehov in slabosti skoraj nevredni pošiljati svoje molitve pod prestol milostnega Boga, izberimo si zato priprošnjico. In ta je? Marija: njo pa ravno najbolj častimo s sv. rožnim vencem. Iz tega sledi jasno ko beli dan: molimo vneto in goreče sv. rožni venec, molimo ga radi, molimo pogosto, in kar je dosegel sv. Dominik, dosegli bodemo tudi mi: časi se bodo zboljšali, rešilo se bode pereče socialno vprašanje, razkolni slovanski bratje združili se bodo z nami. Molimo sv. rožni venec ta mesec s tem posebnim namenom, če se zdi Božji previdnosti primerno, da usliši naše goreče prošnje.

Še nekaj posebno priporoča rožni venec: njegova vsebina. Vsak otrok ve, da je sestavljen iz apostolske vere, Očenaša, Česene Marije, raznih ter najimenitnejših skrivnostij naše sv. vere in iz hvalnice: Čast bodi Očetu itd. No pogledjte vendar, ali niso to najlepše molitve! Seveda so: Oče naš učil nas je naš Gospod Jezus Kristus sam, Česena Marija je sestavljena iz besed tete svete Elizabete, iz besed angelja Gabrijela in iz besed sv. cerkve, apostolsko vero so pa sestavili apostoli, predno so se razšli križem svet oznanjevat sv. vero; hvalnica „Čast bodi Očetu“ sestoji iz prvega dela, ki je prav iz apostolskih časov, drugi del („kakor je bilo . . .“) pa je pristavil l. 529. neki cerkveni zbor. Toraj same stare, imenitne, od Boga, angeljev ali svetih oseb govorene besede sestavljajo rožni venec. V Očenašu prosimo Boga Očeta vseh dušnih in telesnih dobrot, v Česena Mariji hvalimo in častimo presv. Devico ter se nji priporočujemo, s hvalnico molimo in priznavamo nezapopadljivo skrivnost sv. Trojice, v apostolski veri pa obnavljamo vse važne verske resnice. Kako lepo da so dalje razvrščene razne skrivnosti, ne bodem dalje opisoval, samo toliko rečem tistim, ki imenujejo rožni venec praznoverje: če je to praznoverje, je vse krščanstvo praznoverje.

Po navadi pa se ne zadirajo toliko v vsebino molitve, temveč mnogo bolj jim je zoprna oblika: pogosto ponavljanje. Odgovor: Posamezni deli, iz katerih je sestavljen rožni venec, morajo, ako naj tvorijo neko celoto, biti med seboj v nekem redu in vrsti. Očenaš ima sedem prošenj, apostolska vera dvanajst členov, ravno tako mora imeti rožni venec, čegar vsebina se ne da grajati, neko gotovo obliko, to pa je dobil v znani desетки, ki so med seboj ločene po Očenašu in hvalnici „Čast bodi Očetu.“ Toraj to je, nad čemur se razni prosvitljenci spodtikajo. Toda jaz stavim nevem kaj, ko bi mesto desetkrat tudi le trikrat molili Česena Marijo, bi jim zopet ne bilo všeč, temveč bilo jim bi še le tedaj ustrezno, če bi se rožni venec popolnoma odpravil. — Ponavljanje jedne in iste skrivnosti pa namerava in hoče to, da se pri molitvi ravno v to skrivnost vglobimo s premišljevanjem, kajti pri rožnem vencu združena je ustna in premišljujoča molitev prav dobro. Če se pa zgodi, kar seveda nikakor ni prav, da nekateri rožni venec le blebetajo in ne molijo, še zato nikakor ni dopuščeno udrihati po molitvi sploh. Če bi morali zaradi mogoče zlorabe kako dobro stvar vedno le opustiti, morali bi prav mnogim na možganih puščati, ker jih premnogi rabijo za nespametne napade na rožni venec. Toliko bodi povedano v obrambo svetega rožnega venca.

Združenje frančiškanskega reda.

Iz Rima, 5. oktobra.

Red sv. Frančiška Serafinskega, kterega smelo in brez vse sebičnosti smem po pravici imenovati svetovni red, ker je po vseh pokrajinah širnega sveta razširjen in blizu 17.000 udov šteje, se je v teku časa razcepil v razne veje in redovne družine. Ko pa rečem red sv. Frančiška, govorim le o frančiškanih v ožjem pomenu, ne oziraje se na kapucine, konventuale ali minorite in druge cerkvene redove, kateri so iz iste korenine izrastli in kot pravi redovi od najvišje cerkvene oblasti potrjeni ter jednako v sv. Frančišku svojega ustanovitelja častijo. Veje ali redovne družine, v ktere so se frančiškani v ožjem pomenu razcepili, so tri, oziroma štiri, namreč: Reformati, Observanti in rekolekti, katerim zadnjim so pridruženi tudi tako imenovani Diskalceati ali alkantarini. Te razne družine so živele po enem in istem vodilu sv. Frančiška in so tudi imele jednega in istega vrhovnega predstojnika ali generalnega ministra; razlika med njimi pa je bila v tem, da je sleherna teh treh družin imela svojega generalnega prokuratorja, posebne konstitucije ali družinska pravila, različne kroje in barvo redovniške obleke in nekatere predprave ali privilegije, kar jim je glede krajnih in časnih okoliščin sveta rimske stolice radovoljno privolila.

Razven teh razlik je bilo pa še med reformati in observanti dolgotrajno in od obeh strani zelo pretirano vprašanje, ktera teh dveh družin bi imela predpravo nadvladanja čez druge družine in zlasti, kateri pripada posest svetih krajev v sveti deželi.

Nimam namena niti volje preiskovati in določevati, je li red vsled tega razkroja in vedne mejsebojne borbe se ojačil ali oslabil. Po človeško misliti bi rekel, da je prej poslednje, nego prvo bilo, kajti sloga jači, a nesloga tlači, in da je boljše posamezne palice prelomiti, kakor pa, če jih je več v jedno butaro povezanih. Naj si pa že bo, kakor hoče, zadostuje v razsodbo tega vprašanja najvišja oblast svete katoliške cerkve in njenega vidnega poglavarja rimskega papeža, slavnega Leona XIII., kateri je v svoji nedosegljivi modrosti in res očetovski ljubezni, s katero kot pokrovitelj frančiškanskega reda in tretjerednik za frančiškane in njih duševni prid skrbi, že v početku svojega vladanja vso pozornost na to obračal, da bi frančiškane v jedno celoto zjedini. Nastalo je tako imenitno in za red pomenljivo vprašanje zjedinenja ali tako imenovane unije, vsled ktere naj bi se opustila razlika onih treh družin, naj bi se ne imenovali več reformati in observanti, rekolekti, diskalceati, ampak vsi naj bi bili „manji bratje sv. Frančiška,“ vsi naj bi imeli samo jednega generalnega prokuratorja, jedno in isto obleko jednakega kroja, iste pravice, ne da bi jedna družina nad drugo vladala. Res plemenita misel, ktera v djanju dovršena bi redu dajala prvotno svetost in nepremagljivo moč. Tako zjedinenje, rekel je sv. oče pri zaslišanju redovne generalne kurije dne 20. svečana 1896, Bog hoče, sv. Frančišek pričakuje in apostolska stolica močno želi. „Questa unione“ so lastne besede Leona XIII. „Dio la vuole, S Francesco l'aspetta, la Sede Apostolica sommamente desidera.“ Da bi se pa to uresničilo, začelo se je resno delovanje v zadnji redovni kongregaciji 4. junija 1895 in se je skozi dve leti nadaljevalo in vsestransko pozornost frančiškanov vzbujalo. Ni pa šlo vse tako gladko, kakor bi si človek mislil, marveč nastala je žalostna borba zlasti med laškimi reformati in observanti, kateri prvi so se v večini protivili taki uniji. (Dalje prih.)

Ogled po Slovenskem in dopisi

Iz Št. Ruperta. (Prenovljena župnijska cerkev v Št. Rupertu. Konec.) Ko sem tako podal površen opis te cerkve — natančnejši in boljši opis prepuščam veščaku — naj navedem še umetnike, ki so ta Božji hram tako ozaljšali.

Gospodu Koželju se je slikarija jako posrečila. Barve so jako harmonične, vse je izdelano lepo, marljivo.

S tem delom si je pridobil gospod Koželj, ki je izdelal že veliko lepih križevih potov in slik po raznih cerkvah naše dežele, častno ime in veljavo med domačimi slikarji.

Pozlačenje sta izvršila podobarja brata Čadež iz Dupelj na Gorenjskem. Lahko se toplo priporočata cerkvenim predstojništvom kot spretna in marljiva umetnika.

Ako omenim še gospoda Vurnika iz Radovljice, ki je postavil gotska vrata po načrtu iz 16. stoletja

in gotsko piscino v zakristiji, in slednjič gosp. Goršiča, ki je orglje zopet lepo ubral in popravil, potem sem navel domače umetnike, kateri so cerkev sv. Ruperta tako ukusno okrasili. Ako bi imela cerkev daljšo in širšo ladijo, narejala bi še veličastnejši utis in bi iskala vrstnice daleč okrog. Če bi imela nov križev pot, nov tlak in gotske klopi, tekmovala bi lahko s ponosnimi stolnicami.

Da je cerkev prekrasna, priznal je na dan posvečenja sam prevzvišeni knez in škof ljubljanski. Lepe dneve nam je napravil njegov prihod. Bali smo se, da bode dež motil vso slavnost, toda „Marija nam je izprosila lepo vreme,“ kakor je dejal Prevzvišeni 8. septembra.

7. septembra popoldne so zapeli zvonovi, zagrmeli topiči. Presenetil nas je in prišel je pastir med svoje zveste, kateri so mu priredili prisrčen vsprejem.

Do Trebnja se je peljal Prevzvišenemu naproti preč. gospod župnik J. Mervec. Na Mirni ga je pozdravil preč. gospod župnik F. Jarc pri slavoloku, okrašenem z zelenjem, cvetjem in trobojnicami. Napis mu je klical:

„Naj Te Gospod izpremlja tod!“

Ne daleč od Mirne, pa že na tleh šentruperške občine podravil je visokega gosta g. Bracar, župan šentruperški, v imenu imenovane občine. Na lepo narejenem slavoloku se je blestel napis:

„Prevzvišeni knez in mili Pastir,
Po Tebi naj pride v občino mir!“

Prevzvišeni so se peljali dalje, pozdravljani od strelcov iz topičev. Posebno lep vsprejem mu je priredil Št. Rupert. Smreka za smreko, napis za napisom. Župljani so ga pozdravili z besedami:

„Pozdravljen od udanih Ti sinov,
Nad nas iztegni roke v blagoslov!“

Duhovščina mu je klicala: „Huius gregis pastores salutant Te, suum Pastorem.“

Pozdravljal ga je pevski zbor kličeč:

„Pevski zbor Ti v jeden Ave
Žliva svoje vse pozdrave.“

Dopoludne je trajalo posvečevanje cerkve, na kateri se je blestel napis:

„V nebesa nam kažeš že štiri sto let,
Posvetil te višji pastir nam bo spet.“

Potem je pel mil. knezoškof slovesno pontifikalno mašo ob azistenci več župnikov in kapelanov ter dveh bogoslovcev. Vsem so segali v srce čisti glasovi pevskega zbora šentruperškega, ki je pel pod vodstvom gospoda organista Mateja Holmarja težko mašo Palestrinovo: „Missa Papae Marcelli“. Vrli pevovodja je dobro izuril svoje pevke in pevce in pokazal, kaj doseže tudi na deželi, kdor se ne straši truda.

Pri slavnostnem obedu je zahvalil domači gospod župnik Prevzvišenega, da je posetil občino in ji posvetil cerkev.

Zvečer je zapel pevski zbor podoknico, za katero je prišel Prevzvišeni zahvalit se in se laskavo izrazil o petju. Potem si je ogledal Št. Rupert, ki je bil ves razsvetljen. V zrak so švigale rakete, go-

relo je tudi nekaj kresov, na oknih pa so transparenti v različnih besedah pozdravljali visocega gosta.

Drugi dan je delil Prevzvišeni zakrament svete birmе, ki ga je prejelo čez 800 otrok. Ko se je odpeljal, klicala sta mu napisa, klicala so mu pač tudi srca duhovnikov in župljanov: „Abiens nos benedic et pacem relinque coelestem!“ in

„V stolicu Bog Te privedi nazaj,
Kmalu pa zopet obišči naš kraj!“

N.

Iz Doline v Istri. Dasi politična borba za narodna prava zavzema skoraj ves prostor v časopisih, vendar mislim, da se spodobi, da se spominjamo tudi domačih spodbudnih dogodkov in slavnosti in častnih mož. Tukaj v Dolini smo imeli tako slavnost, pri kateri je vse ljudstvo pokazalo, kako spoštuje zaslužnega moža. Mislim zlato mašo preč. gospoda kanonika viteza Jurija Jan-a. Dasi je bila zlata maša na delavni dan, je vendar vsa župnija prostovoljno praznovala dan kot največji praznik. Hiše vse v zastavah, posebno prostor pred cerkvijo krasno okinčan, razni slavoloki, oznanjujoči hvaležnost do Boga in spoštovanje do slavljenca, cerkev natlačeno polna pobožnega ljudstva, vse je poveljevalo izvanredno slovesnost. Spremili so zlatomašnika v cerkev v slovesnem sprevodu prevzvišeni nadškof Glavina in z njimi še 35 duhovnikov iz tržaške in ljubljanske škofije in razven domačih svatov tudi nekaj sorodnikov iz rojstnega doma. Soglasno z izvanredno slovesnostjo je bilo veličastno petje na koru. Mešani zbor, nalašč za zlato mašo uvežban po učitelju gospodu Jerebu, je divno pel novo latinsko mašo, gospodična B. pa krasni solo „Ave Maria.“ Da so se pri obedu, s katerim je preč. slavljenec pogostil mnogoštevilne svoje goste, napivale razne napitnice posebne zlatomašniku, papežu, cesarju itd., se razumi, omenim pa, da so prvo in najimenitnejšo napitnico zlatomašniku naredili prevzvišeni nadškof. Preč. g. zlatomašnik Jurij Jan je bil rojen 21. aprila 1821 v Mekinjah na Kranjskem; služboval je v Jelšanah, Dutovljah, na Katinari in v Dolini. Kot dekan v Dolini bil je blizu 30 let, prej šolski nadzornik, potem ud okrajnega šolskega sveta. Za svoje velike zasluge odlikovan je od presvitlega cesarja z Franc Jožefovim viteškim redom, od mil. škofa s častnim kanonikatом in od svojih podložnih pa z udanostjo in hvaležno ljubeznijo. Na narodnem polju bil je prvi boritelj in vodja, in je bila zato ravno dolinska župnija prva, ki je z odločnostjo dosegla, da je bil narodni poslanec izvoljen v isterski deželni zbor. Na gospodarskem polju bil je posebno v Dolini svetovalec, pomočnik in učenik. Zato mu iskreno želimo, naj ga Vsevišni blagoslovlja in varuje še mnoga leta!

Iz Jugoslavenske Bosne. V cvetličjem spomladanskem mesecu majniku časti in slavi se po vsem krščanskem katoliškem svetu visoko-sveta devica Marija Mati Božja. Istotako v jesenskem sadonosnem sadja-zrelim mesecu oktobru slavi in časti se Ona brezmadežna cvetlica, koja je nosila, rodila in vzgojila blagoslovljen sad telesa svojega Boga-človeka Jezusa Kristusa. V tem sadja zrelem mesecu oktobru se še obširneje, slovesneje opravljajo pobožnosti rožnovenske, koje imajo v sebi najznameniteje. skriv-

nostne, cvetlice in sadove in življenje učlovečene Besede božje in Marije vselej device.

In, ako kedaj, je dandanes velepotrebno molitve in premišljevanja po sv. Roženvencu Marije-Device...

In, ako so potrebne sedanje in za prihodnje čase raznovrstne dobre družbe in zadruge, ja velepotrebna družba sv. Roženvenca. Zmagoslavna, velpomenljiva, bogata je pobožnost sv. Roženvenca.

Tudi v Jugoslavenski Bosni verni kristjani rimo-katoliški, med drugoverci bivajoči, opravljajo še osobito ta mesec sveto, verno roženvenško pobožnost javno združeno v cerkvah, kapelah in domeh. In v tej jugoslavenski raznovrsti pokrajini, kjer je še v večini krščanstvo, razkolniško in mohamedansko islamstvo; kjer nastajajo protestantske sekte in novodobno malo in slabo verstvo in celo brezverstvo v Boga osobnega in v Jezusa Kristusa, je osobito potrebno krščanom rimo-katoliškim molitve, premišljevanja, družbe in zadrug sv. Roženvenca.

Prej spomenito pa je še posebno potrebno v novi, še le započeti, slabotni, ne še učvrsteni, vbogi rimo-katoliški občini župniji sv. Jožefa v Prjedoru in okolici; kamor so se naselili vbogi trpini kmetijskega in delavskega stanu iz Avstrije jugo- in severo-Slaveni avstrijski takovi, koji v stari domovini svoji niso imeli zadostno zemljišča, mnogi celo nič, da bi sebe in svoje družine pošteno, skromno zamogli prehraniti in vzdržavati. Tukaj so si pa, večina, pridobili neobdelana, s grmovjem zaraščena zemljišča; koliko truda preden se obdelajo v rodne njive, senožeti, in sadunosnike; a poleg treba bilo je si postaviti na novo hiše in druga poslopja. Domači rimo-katoliški bosanski Slaveni, vbogi kmetje tretinarji in težaki na posestvih družih, se tudi vdružavajo v novo rimo-kat. župnijo. Vsem je potreba, med močnejim in premožnejim drugoveri, duševne in telesne pomoči, osobito pa cerkvene verske tolažbe, oživljanja in vrčevanja.

V novi cerkvi sv. Jožefa, sv. Družine, smo letos prav slovesno obhajali praznik Marije Device roženvenske kraljice, dobili smo v pomoč č. vr. očeta Kazimira, rodом Slovenca in Kranjske, a sedaj redovnika reda sv. Bernarda, reformiranih cistercijencev opatije Marija-Zvezde. Roženvensko nedeljo prejemali so verniki zakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa. Podoba Marije Device, roženvenske kraljice bila je prenešena iz domače kapelice v Brežičanih, v cerkev, kajti nova cerkev še nima dostojne podobe roženvenske Kraljice; v cerkvi postavili smo kip na ozalšano mesto in okinčano s svežimi cvetlicami in mnogimi svečami. Na slabem provizoričnem oltarju opravljala se je slovesno peta sv. maša. V cerkveni ladiji napravili smo oder, ker prižnice še ni, za pridgarja, koji je iskreno, duše in srca sveto-verno-ganljivo in prešinjivo govoril peterovrstne govore o sv. Roženvencu in te redoma zajedno možem, ženam, starišem, otrokom, šolarjem, mladenčem in dekletam, potem pa vsem skupaj. Popoldne ob 3. uri slovesna roženvenška procesija, prvokrat v tej novi župniji, je izšla iz cerkve na okolu po lepem cerkvenem zemljišču poleg mesta. (Konec prih.)

Razgled po svetu.

Avstrijsko. Čudne razmere vladajo zadnje dni v dunajskem parlamentu. Badeni se še sedaj noče izreči odločno za desnico. V večini hoče imeti na vsak način liberalne nemške veleposestnike in Italijane. Da naši slovenski poslanci ne morejo s temi zagriženimi sovražniki vsega Slovanstva skupaj sedeti, je umevno. — Veliko veselje pa vlada po vseh židovskih in liberalnih časopisih vsled krize, ki je nastala v desnici. Katoliška ljudska stranka predložila je predlog, v katerem zahteva naj se prekličejo jezikovne naredbe, ki vzbujajo veliko nevoljo med češkimi in moravskimi Nemci. Da ne bodo Čehi mogli glasovati za enak predlog, ni treba omenjati. Kako se bo konečno rešilo to preporno vprašanje, se še sedaj ne ve. —

Kakor poroča „Slovenec“ je izstopil iz „slovan-sko krščanske narodne zveze“ dvorni svetnik Šuklje, ker je bil izvoljen v budgetni odsek z veliko večino poslanec dr. Krek.

Ebenhochov šolski predlog. Nedavno je vložil poslanec dr. Ebenhoch predlog glede spremembe šolskega zakona, ki se pa nekoliko razlikuje od prvega. Kar se tiče verouka na ljudskih šolah so spreminjena dva nastopna odstavka: O ločitvi učencev po njih veroizpovedanju ali narodnosti odločuje deželno zakonodajstvo; dolžnost šolskega obiska se prične z dopolnjenim šestim letom in traja za vsakdanji pouk splošno osem let. nadaljna uredba šolske dobe in šolske dolžnosti spada v področje deželnega zakonodajstva. Poleg tega ima pravico znižati vsakdanji pouk na sedem ali šest let. Mesto tega pa se zamore uvesti jedno ali dveletna nadaljevalna šola, ki se lahko raztegne do 16. leta. Predlog se dotika najbolj perečih vprašanj namreč ločitve šolskih otrok po veri in narodnosti ter šolske dobe. Za te predloge bo prav lahko glasovala vsa večina, in tudi opozicija ne bo mogla najti tehtnih vzrokov za nasprotovanje. Načrt, kedar bo postal zakon, bo koristil v onih deželah, kjer imajo večino v deželnih zborih krščansko-socijalni in katoliški poslanci. Sedaj ne bodo menda več gg. učitelji se zbirali po shodih ter protestovali proti temu predlogu.

Ogrsko. Cesar je določil, da izvoli srbska-škof-ska sinoda novega srbskega škofa za Budimpešto. S tem je torej končan prepis.

Grško-katoliški škof iz Munkača imel je v svoji palači sejo, h kateri so bili povabljeni mnogi župniki in dežani. V tej seji so sklenili, da se ne smejo pripustiti k spovedi in sv. obhajilu vsi oni, ki so se dali civilno in ne cerkveno poročiti.

Beka. Zadnje dni so potegnili potopljeno ladijo „Ika“ iz morja. Vseh ponesrečencev še niso našli. Med žrtvami bil je tudi dunajski vseučiliščni profesor in duhovnik dr. Kopallik, kterega so prepeljali na Dunaj ter na slovesen način pokopali. Potopil se je tudi neki župnik in pater, katera so že tudi potegnili iz vode. „Potopa, reši nas o Gospod!“

Rim. Prefekt v Vincenci je prepovedal katoliški shod, kterega so mislili prirediti ondašnji katoličani v cerkvi Bassanos. Nepopisno veselje vlada vsled tega koraka v židovskih laških časopisih.

Kardinal Vanutelli pokazal je nedavno sv. očetu sliko rutenskega zavoda, kateri bo kmalu dodelan in odprt. Sv. oče se je zopet pri tej priliki prav po-

hvalno izrazil o darežljivosti našega presvitlega vladarja, ki je dal za ta zavod lepo svoto denarja.

Grško. Na Grškem je odstopilo staro ministerstvo. Kar je posebnega pomena je to, da je pravosodni minister katoličan. Mož je jako nadarjen in vživa zaupanje kralja.

Rusko. Varšavski listi poročajo, da je izšla naredba, po kateri je dovoljeno odslej židom se naseeliti po vsem Ruskem. Do sedaj je bilo to strogo prepovedano.

Ruska pravoslavna sinoda je poslala štiri duhovnike na Angleško in Grško, da bi se razgovarjali z drugoverci glede jedinstva. Pripravljeni so se zjediniti tudi s protestanti, le katoličanov se boje. Raje se pokore ruskemu carju kot vrhovnemu poveljniku pravoslavne cerkve nego rimskemu papežu, kot pravemu namestniku Kristusovemu.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec vinotok (oktober) 1897.

(Spis potrjen in blagoslovljen od sv. Očeta.)

a) Glavni namen:

Duhovne vaje.

b) Posebni nameni:

16.) **Sv. Gal.** Kraj sv. Gal v Švici. Duhovna in vednostna pospešitev duhovskega stanu. Najsv. Zakramentu posvečena pobožna dela.

17.) **Posvečevanje cerkva.** Velike nevarnosti brepenenja po novotarijah in neodvisnosti v učenju. Sestre sv. Hedvige.

18.) **Sv. Lukež.** Pospeševanje prave krščanske umetnosti, kakor to dolžnost velewa. Povratek svetne umetnosti k krščanstvu. Umetniki v pomanjkanju.

19.) **Sv. Peter Alkantara.** Nadškofija Bukarest. Povratek šol k čistemu nauku. Hudo skušani.

20.) **Sv. Janez Kant.** Učitelji na visokih šolah. Vestno izogibanje prezgodnjih razlik v mišljenju in teženj strank.

21.) **Sv. Uršula.** Notranje pokrepčanje in vnajna rast ženskih redov in kongregacij. Odškodovanje porokov in upnikov.

22.) **Sv. Marija Salome.** Hvaležnost za spravljene poljske pridelke. Višje dekleške šole. Družine uradnikov in častnikov.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Srca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Srca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Mohorja in Fortunata, naših angeljev varhov in vseh naših patronov Bog dobrotno odvrni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestovanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe. — V molitev se priporoča že pet mescev holan mož, ki mu nobeno zdravilo nič ne pomaga, vzlasti luški Materi Božji, da bi mu ona s svojo prošnjo pomagala. Uslišanje se naznani v Danici — Mladenič, brez staršev je priporočen v molitev, da ne zaide v slabe tovaršije in pregrehe. — Za sv. blagoslov pri hiši. — Skrbna mati priporoča v gorečo molitev na čast N. lj. Gospej presv. Srca sina — vseučiliščnika, da bi srečno izvršil svoje učenje; zlasti pa zato da bi ne zašel na brezversko in nepravno pot.

Zahvale :

Okrog binkosti se me prav zelo noge bolele, tako, da nisem mogla dva dni nič na nogo stopiti. — V tej stiski sem se priporočila Materi Božji in jo prosila pomoči; obljubila sem ji, da bom v Zg. Danici objavila, če bom vslušana. — Bila sem vslušana in zato se nebeški kraljici Mariji tem potom najiskrenejše zahvalim za dobljene zdravje. — Marija, zdravje bolnikov, prosi za nas.

V Čemšeniku, 10. vinotoka 1897.

A. D.

Neka oseba bila je v veliki nevarnosti; jaz sem v tistem trenutku se obrnila do presv. Srca Jezusovega, k lurski Materi Božji, sv. Jožefu in sv. Antonu Paduanskemu, in obljubila ako me vslušijo, v Danici, razglasiti, To tem potom izpolnujem.

M. J.

Čast in hvala bodi sv. Srcu Jezusovemu, naši lj. Gospej, sv. Jožefu in Antonu za dosego mnogo milostij ki sem jih zadobila na njih priprošnjo. S tem spolnim svojo obljubo

V. K.

Obljubila sem objavljenje Mariji, če me usliši. Uslišana z veseljem obljubo spolnujem in se ji javno zahvaljujem.

M. J. v L.

Listek za raznoterosti.

Iz celovške škofije. Župniške izpite so delali v Celovcu od 5.—7. oktobra č. gg.: Jan Ebner, provizor v Medgorjah; Jož. Hribar, stolni kaplan v Celovcu; Jan Hrodek, provizor v Ingolstalu; Aleš Jelen, provizor v Karnskem gradu; S. Jörg, provizor v Rižah; Jož. Rozman, mestni kaplan v Celovcu; Anton Stres, prefekt v celovškem Marijanišču. — Dekanijo Doberlaves oskrbuje preč. g. M. Šervicelj, komendator na Reberci, župnijo Doberlaves pa tamošnji kaplan č. g. H. Smažik. Župnija Dobrlaves je razpisana do 18. nov. t. l. — Na župnijo Krčanje je prezentovan tamošnji provizor č. g. J. Drdlik. na župnijo Sv. Kri pa č. g. I. Markovic, župnik v Weissensteinu. — V mašnika posvečen bode 14. okt. č. g. brat Severin Greilach, benediktinski klerik v Št. Pavlu. — V celovškem bogoslovnem semenišču je letos 67 bogoslovcev, in sicer: v IV. letu 17, v III. l. 12, v II. letu 21, v I. l. 17. — V dijaškem semenišču je vkup 157 dijakov.

Kopitarjevo slavlje. Že dolgo ni gledala bela Ljubljana tako veličastne slavnosti, kakor 12. t. m. ko so se v domačo zemljo položili telesni ostanki Kopitarjevi. Opomniti nam je danes, da sta na kolo dvoru, kjer je v ta namen hvale vredno vse potrebno ukrenil načelnik pospod Gutmann, po izvršenem blagoslovu po prevz. knezoškofu govorila dr. Murko, ki je v vznesenih besedah omenjajoč zaslug Kopitarjevih izročil Ljubljani telesne ostanke Kopitarjeve, da naj jih čuva v hladni gomili kot dragocen zaklad, kot spomin in opomin, da le z delom se služi domovini, in župan ljubljanski, ki je v prisrčnih besedah se zahvalil dunajskemu odboru za trud ter zagotavljal, da ostane Kopitar vzor vsem slovenskim rojakom, delujočim za napredek domovine. Na to se je vršil spreved, kterege se je udeležila skoro vsa Ljubljana ter mnogo rojakov od blizo in daleč. Ob grobu je s krasnim govorom proslavljal pokojnika predsednik „Slovenske Matice“ profesor Levec, in za njim se je zastopnik dvorne knjižnice, dr. Mantuani, v lepih besedah poslovil od pokojnika. — Zvečer se je na povabilo župana Hribarja zbralo mnogo od-

ličnih gostov pri „Slonu“, kjer se je v prijateljskem krogu proslavljaj Kopitarjev spomin — Spreveda so se udeležila društva: „Slovenska Matica“, Družba sv. Cirila in Metoda, Katoliško društvo, Katoliško delavsko društvo, Katoliško rokodelsko društvo, „Sokol“, „Slavec“, „Ljubljana“, „Glasbena Matica“, Pisateljsko društvo, Veteranci itd. in razna odposlanstva iz Kranja, Loke, Novega Mesta, Celja, Zagreba itd. Slava spominu Kopitarjevemu! Duši njegovi svetila večna luč!

Grob Kopitarjev na Marksovem pokopališču je bil še nedotaknjen in z gosto travo zaraščen. Ko so dokopali do rakve, tedaj se je videlo, da je lesena rakev skoro do cela strohnela. Lobanja je bila še popolnoma ohranjena, deloma so se držali celo lasje. Večje kosti pri nogah in deloma pri rokah so bile še cele le oprsje je bilo razpadlo in so bile večje in manje koščice pomešane s trohlino. Lobanjo so fotografovali, predno so jo v novo krsto vložili. Vse kosti in ostanke ranjcega so kakor nam je oči- videc pravil, jako skrbno pobrali in vložili najprvo v krsto iz debelega papirja, katero so potem s po- voji tesno povili ter vložili v kovinsko krsto, katero so okolu in okolu zalotali.

Cerkvena umetnost. Iz Brusnic, dne 7. okt.: Ko se je ustanovila bratovščina sv. Družine, potrebovali smo primerne podobe za prostorno župnijsko cerkev. V ta namen naslikal je akademični slikar g. Iv. Grohar iz Selc lepo, dva metra visoko in jeden meter široko podobo sv. Družine. Podoba se čedno priklada cerkveni notranjščini, ker simetrično spolnuje prazno hišo — nasproti krstnemu kamenu. Delo se je g. umetniku posrečilo, sledi naj kratek opis: Že na prvi pogled ugaja lepa estetična sestava slike. — Marija sedi na otesanem brunu in prede. Njen resno mili obraz je vtopljen v delo, sinje modra tunika zgrinja se v lahkih gubah čez telo. Na kolenih ima citrono rumen prt. Pred njo raste lilija, simbol čistosti. Ob njenem vznožju sedi Jezus, imajoč na kolenih desko, katero meri s šestilom; to je čisto originalno. Oblečen je v blede-rudeče krilo. Obraz mu je mil, a dobro je v njem izražena nad- naravna moč in modrost. Zadaž za obema teše sv. Jožef hlod; na sebi ima belo-rumeno haljo z vijo- letnim predpasnikom. Cela grupa strinja se v podobo piramide. Vse to pa lepo spolnuje štafaža, katero je slikar dobro pogodil. V ozadju sveti se jutranja zarja izza oddaljenega mesta, katero je še zavito v polumrak. Spredej vidi se del hišice sv. Družine; pred njo pa ljubki vrt s cveticami. Iz cele kom- pozicije, ki je povsem originalna, veje zdrava rea- listika, vendar v cerkvenem slogu. Pravilno risanje, naravno gibanje, posebno pa krasni kolorit diči sliko. Nekaka čarobna melanholija je tu razlita čez naravo, in menim, da ravno v tem je nekaj posebnega, kar se tudi popolnoma strinja z naravo slikarja samega. Delo se samo hvali, ter gosp. umetnika najtopleje priporoča vsem prijateljem umetnije.

Cilj prestopidarjev. Da je glavni namen prostozidarjev pobijati katoliško cerkev, priznal je pri zadnjem framasonskem shodu v Parizu tripični brat Hubbard. Dejal je v sklepu svojega govora: „Da zmagamo, ni treba se navezovati na kak sistem, kako politično združenje ali socijalno skupino. Vsak izmed nas sme imeti kot občan svojo zastavo. Je pa jedna skupna zastava, ki nas vse radikalce, na-

prednjake, socialiste družijo v skupino. Ta zastava je zastava protikatoliška. Združijo ob uri glasovanja vse, ki spoznavajo filozofijo humanitete. Laž je torej, da je smoter zidarstva človekoljubje.

Tudi civilni pokop. V železničnem vozu sešla se je vesela družba; zlasti nek gospod in neka gospa pogovarjala sta se tako živahno, da so sopotniki polagoma utihnili in poslušali njiju pogovor. — „Jaz sovražim,“ pravi gospod. „vse cerkvenene obrede, tudi pogrebe, in kot prostomislec bi rad videl, da bi me brez duhovna, ali kakor pravim, civilno pokopali.“ — „Tako?“ začudi se gospa in nadaljuje: „Nabrala sem si že nekaj skušnje v tem, bila sem pred par dnevi priča res lepega civilnega pokopa.“ — „To je pa vrlo zanimivo,“ reče gospod, „prosim, milostna. blagovolite mi o tem kaj natančnejega povedati. Sem namreč sotrudnik pri velikem listu in bi rad svojim bralcem prav živo predložil, kako koristni in pametni da so moji nazori.“ — „Iz srca rada ustrežem vaši prošnji,“ odvrne gospa, „obiskala sem prijateljsko družino na deželi in tam sem zvedela, da je dolgoleten prebivalec te hiše hudo zbolel. Pogosto so ga obiskovali, zlasti otroci so ga obžalovali in hudo jim je bilo, ker se je približal njegov konec.“ — Gospod: „Kaj ne, po duhovna niso poslali?“ — „Seveda ne“, odgovori gospa. „saj se v življenju ni zmenil niti za vero, nikdar ni občeval s kakim duhovnikom, zato pa so mislili da je nesmiselno pošiljati po gospoda.“ — „Kako se je potem vršil pogreb?“ — „Prav lepo,“ nadaljuje gospa, „pa brez vsakega obreda in verskega znamenja. Cela družina in vsi domači so bili pričujoči. Ko so rajnega ne daleč od grada položili v jamo, stopil je gospodar sam k grobu in govoril svojemu nekdanjemu zvestemu lovskemu tovarišu kratek pa iz srca prihajajoč nagrobni govor.“ — „Milostna“, prosi gospod, „ali ste si morebiti slučajno zapomnili vsebino nagrobnega govora; blagovolite mi jo povedati, kolikor je veste, da tudi to svojim bralcem podam.“ — Rada ugodim vaši prošnji, kajti bilo je le malo besed: „Ubogi Nero“, tako je govoril gospodar, „bil je vedno prav priden in zvest pes, nazadnje je pa vendar le postal siten in nadležen.“ — Gospod, ki je tako hvalil civilni pokop, gledal je, kakor bi ga bil z vodo polil; vsi sopotniki so ga zasmehovali, maršikateri pa se je gospej priklonil v znamenje hvalenosti.

Zakaj mnogi ne verujejo, da je pekel? Vprašali so nekoga, zakaj ne veruje, da je pekel. „Če bi to verjel,“ odgovori, „moral bi sam tja, zato ne verjamem.“ Je pač več takih, ki se s tem tolažijo.

Kakoršno življenje, taka smrt. Skopuha položila je bolezen na postelj in smrt se mu je bližala z naglimi koraki. Zato zahteva, da ga denejo v sv. olje. Ko pride duhovnik in ga hoče maziliti s sv. oljem, ne more dobiti njegove desnice. „Kje pa imate desnico?“ vpraša slednjič duhovnik. „Ležim na njej,“ pravi skopuh, „in držim ključ do denarne shrambe.“ V teh mislih na denar je izdihnil.

Za vsak slučaj. Priprosta žena darovala je sv. Mihaelu in tudi hudiču vsakemu po jedno svečo. Cerkovnik hoče jo podučiti in pravi: „Kaj se vam pamet meša, hudiču vendar ne bode te luči prižigali!“ — Odgovori mu: „Že res, gospod, to sama vem, pa je vendar dobro, da ima človek povsod prijatelje, saj ne vemo, kam pridemo.“ — Pravijo, da je tudi

še dandanes tako, da prižigajo i Bogu i hudiču vsakemu svojo svečo ter menijo, da so obema ustregli, pa so le zadnjemu v njegovo veselje.

Angelj varuh. Pred tremi leti — tako pripoveduje neki kapelan v „Dülm. Miss. Bl.“ — se je dogodilo sledeče: Pobiral sem pri premožnejših ljudeh domače fare milodare za uboge sirotišne otroke, da jih obdarujem na dan sv. Nikolaja. Pridem tudi do bogate rodovine R. Gospa mi podari precejšno svoto denarja. „Dobri Bog vam bo povrnil,“ pravim, „kar ste storili sirotam, isto bo Bog storil vašim dragim otrokom. Čudno bi skoraj bilo, da bi angelj varuh v sili zapustil vaše dobre otroke.“ Po teh besedah odidem. Nekaj dni pozneje pade hčerka te gospe iz družega nadstopja na kameniti tlak na dvorišču. Vsi so mislili, da je otrok umrl; poklicali so takoj zdravnika. Toda kmalu odpre otrok oči in jame govoriti. Zdravnik ga preišče in vidi da je dekle padlo v nezavest, a da je popolnoma nepoškodovano ostalo. Celo mesto se je čudilo temu dogodku in vsi so spoznali v tem roko angelja varuha. Tudi zdravnik, ki ni bil posebno veren, je dejal znancu pri svojem odhodu: „Tu je posegla vmes roka angelja varuha.“ Jaz pa sem se spomnil takoj miloščine, katero mi je podelila dobrohotna gospa.

Materina molitev. Časopis „Monika“ prinaša sledeči dogodek, ki se v resnici dogodil v New-Jorku. Mladi hudodelec, ki je že več let prebil v ječi, bil je pri nekem boju z orožniki prav nevarno, smrtno ranjen. Nesli so ga k njegovi materi, ki je bila ubožna, toda prav pobožna larka. Pripravljati so ga pa jeli na spoved, toda bolnik je vsako ponudbo zavrnil z groznimi kletvinami. Mati vzame raz steno podobo Srca Jezusovega ter jo obesi na konec bolnikove postelje; na to pa odide k sv. maši ter neprenehoma moli: „Gospod, spomni se njega v svojem kraljestvu.“ Zelo se začudi pobožna mati, prišedši iz cerkve, ko najde svojega sina popolno mirnega. Pokaže jej s smehom podobo Srca Jezusovega ter jej pripoveduje, da se mu je Jezus prikazal in mu rekel tolažljive besede: Še danes boš z menoj v raju. Poslali so po duhovnika, in prav skesano se je spovedal. Kmalu na to pride tudi oče domov. Živel je s svojim sinom v vednem sovraštvu in prepiru. Ko vidi sedaj sina vsega spremenjenega, odpusti mu vsa razžaljenja, spokori se tudi on in živi še danes kot dober in pobožen katoličan. Sin pa je ves vesel in udan v voljo božjo zaspal v Gospodu.

Žival časti Marijo. V Italiji pripovedujejo sledečo mično zgodbi: Kapucin, ki je zaradi svoje prisrčne pobožnosti slul kot svetnik, prišel je nekega dne k kovaču blizu kraja Piazza dei Poli na Laškem ter ga prosil, naj mu podkuje oslička. Zgodilo se je ko se je pa hotel menih posloviti rekoč: „Mati Božja naj vam povrne“, rekel je pomagač, da se ne sme zadovoljiti s tako plačo, ker mojstra ni doma in zahteval je toliko in toliko soldov. Ta se obrne pater k osliču in pravi: „Slišiš, ti ubogi sivček, kako ti ljudje Marijo zasmehujejo in ubozega kapucina denarja zahtevajo? Daj jim čevlje nazaj!“ In glej, žival strese svoje noge, podkve pa odpadejo na tla. V tem trenutku vstopi mojster. Strah ga obide in pade ob jednom s pomagači na kolena proseč kapucina, naj zopet vzame dar. Kapucin veli oslu, naj

stopi na podkve, ki so tako trdno stale na nogah, kakor so bile prikovane. Ta kovač pa je odslej kapačinom osle zastonj okoval.

Ali je to slučaj? Izvrstni nemški listič „Der christliche Feierabend“ prinesel je prav lepo resnično dogodbo, katero podamo tu v prostem prevodu. Vredna je, da si jo zapomnimo in o pravem času povemo: Pripoveduje jo nek zemljemerec, ki jo je sam doživel. Glasi se:

„Bilo je prve dni majnika, leta 1844. V nekem kraju imel sem službeno opraviti, da poravnam neko kočljivo stvar, ki pa za našo povest ni nikake pomembe. Tamošnji zemljemerec, gospod T. F., kmetovalec A. D. in še nekaj drugih mož imelo se je sniti pri tej priliki. Za sestanek bila je določena vaška gostilna, kakor se to navadno zgodi. Ko sem vstopil ob določeni uri, niso bili še vsi navzoči. Zemljemerec F. in kmetovalec D. bila sta že tu poleg gostilničarja.

V kotu sobe sedel je pri kozarcu žganja mlad mož, Š. po imenu. Tega je žganje, ta najbolj peklenska pijača pod solncem naredilo iz jagnjeta volka, nič dobrega ni bilo na njem, temveč bila ga je sama hudobija. Saj se je ta mladi mož pred nekaterimi dnevi v besnosti in pijanosti, ktera se ga je lotila vsled preobilo povžitega žganja, tako spozabil, da je svojega lastnega očeta pretepel in mu celo z nožem hotel vrat prerezati. Danes sedel je pa zopet v gostilni, oštir natočil mu je te proklete pijače in mu odkazal mesto za mizo, kajti, kakor je navada oštirjev, je tudi ta mislil, da ni on nič kriv nesrečam in zlodejstvom, ktere se započno v njegovi gostilni pri kozarcu žganja.

Tudi Anton D., sicer pošten mož iz sosesčine, imel je kozarec žganja pred seboj. Kozarec bil je vrček, kakoršne imamo za pivo, tedaj je s silno debelim dnom. V njem bilo je čisto žganje s sladkorjem, kozarec še do dveh tretjin poln.

Komaj sem ugledal mladega Š., domislil sem se njegovega črnega dejanja, katero je storil nad svojim očetom, ravno tako žganju udanem. Ta spomin vzbudil je v meni tem večjo nejevoljo, ker sem ga videl zopet pri žganju; bil je že na pol pijan. Že od nekdaj sem iz dna duše sovražil žganje. Moja služba, ktera me je dovela prav do kmečkega ljudstva, potrdila me je v tem sovraštvu še bolj, ker ravno v občevanju z ljudstvom sprevidel sem pogubnost žganja, ki je tolikrat in tolikrat povzročilo celo vrsto žalostnih dogodov. Pri tej priliki imel sem zopet povod dati duška svoji ogorčenosti in nisem se mogel vzdržati, da ne bi bil ostro govoril proti tej nesrečni razvadi med kmeti. Z na pol pijanim Š. nisem hotel imeti nič opraviti, zato sem pa vzel kmetovalca D. na muho. Njemu sem povedal, kar bi bil moral Š. slišati. Govoril sem ostro in prav robato, vedeli so pa vsi, na koga leti.

Med govorjenjem sem se tako razvnel, da sem slednjič vstal in kažoč na kozarec, ktere ga je imel D. pred seboj, sklenil nekako s temi besedami:

„Dasi je ta tekočina na videz tako čista in jasna, skrito je vendar v nji brezno hudobij, umor in uboj! Prekletstvo tisočerih družin tiči v kozarcu!“

Komaj sem izrekel besedo „prekletstvo“, glej, razpoči se kozarec, na ktere ga sem pokazal, in obe polovici razmaknete se par palcev narazen, niste pa padli, marveč radi debelega dna ste stali pokoncu. Kozarca ne bil bi bolj pravilno prerezal niti z najboljšim orodjem. Žganje razlilo se je po mizi.

Navzoči so se prestrašili in začudeni gledali vame. Stal sem na nasprotnem koncu dolge mize ter še kazal s prstom na kozarec, ki je bil več vatlov od mene oddaljen. Nikdo se ga ni dotaknil.

„Glejte zdaj,“ zaklical sem staremu D., „prokletstvo razgnalo je kozarec.“

Mladi Š. je obledel in srpo zrl pred se. Potem vstane, popusti žganje in družino in zbeži iz sobe. Postal je ves drugačen človek; nikdar več ni pil žganja.

Krčmar vstopi, in vprašamo ga, jeli bil kozarec cel. Krčmar je pritrdil; hotel je prinesiti staremu D. še žganja. „Ne, prinesite piva!“ zakliče ta.

Nekteri so mislili, da sem napravil to nekako s coprnijo, drugi so zopet razlagali to naravno, a meni se je zdelo le to čudno, da se je kozarec ravno pri besedi „prokletstvo“ razpočil. Dogodek razširil se je kmalu po vasi in okolici in marsikoga odvrnil od pogubne pijače. Jaz sem spravil polovici kozarca ter jih pozneje dal nekemu duhovniku, ki je bil predsednik društva treznosti.“

Tako pripovedovalec.

Goli slučaj to pač ni bil, marveč dokaz usmiljenja Božjega, ki se tudi malih stvari poslužuje, da ljudi spreobrne.

Drobtinice. Sto let krivice ni še jedna ura pravice. — Kdor prav stori, veliko stori. — Kdor svoj križ prav prime, premaga že polovico bremena. — Moliti brez pobožnosti se pravi hušču darovati. —

Dobrotni darovi.

Za monsign. Jeranovo dijaško mizo: G. Jož. Lavrič, župnik v Ambrusu, 5 gld. — A. St. S. 2 gld. — Najdenina 5 gld. — Nekdo 5 gld. — G. Jan. Zupan, kurat v Št. Petru, 6 gld. — G. Jos. Kerčon, župnik v Predosljih, 5 gld. — Iz Idrije 2 gld. — Mil, g. prošt. dr. Anton Jarc 15 gld. — G. Mih. Saje, župnik v Štangi 2 gld. — Šolarji v Dražgošah 1 krono. — Bog plačuj stotero blagim dobrotnikom!

Za redovniško šolo in kapelo v Tomaju na Krasu: G. Jos. Knavs, kurat, 2 gld. — G. Mat. Knavs, slikar, 1 gld. — Gospica grofica Gabriela Auersberg 5 gld. — G. Narobe, župnik 2 gld. — Gospa Marija Ložar 6 gld. G. Fr. Katičič, župnik, 3 gld. —

Za Marijanišče: G. M. Saje 1 gld.

Za sv. Detinstvo: Šolarji v Dražgošah 1 gld.

Za Salezijance v Turinu: Neimenovan 1 gld.

Za cerkev sv. Jožefa v Prjedoru: Fr. Lozej iz Vrhpolja 1 gld.

Za kruhe sv. Antona: Č. g. župnik Polaj 2 gld.

Za katoliški dom: Č. g. župnik Polaj 2 gld.

Za Marijino družbo: Neimenovana 2 gld.

Za „Cecilijansko društvo“: Č. g. župnik Polaj 1 gld.

Za kruhe sv. Antona v prid dijaški mizi: Neimenovana 1 gld. —

Za Marijanišče: G. M. Saje 1 gld.

Za dijaško kuhinjo v Novem mestu: G. M. Saje 1 gld.